

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ
ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА**

Педагогічний факультет

Кафедра початкової освіти та освітніх інновацій

СИЛАБУС

ВИРОБНИЧА (ПЕДАГОГІЧНА) ПРАКТИКА

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)

Освітньо-професійна програма «Початкова освіта»

Спеціальність 013 Початкова освіта

Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка

Затверджено на засіданні кафедри
початкової освіти та освітніх інновацій:
протокол № 2 від 3 вересня 2024 р.

1. Загальна інформація	
Назва практики	Виробнича практика
Викладачі	доц. Бай І.Б., доц. Барило С.Б.
Контактний телефон викладача	(034) 2570010, 0674160563
Е-mail викладача	igor.bai@pnu.edu.ua svitlana.barylo@pnu.edu.ua
Формат практики	Організаційно-педагогічна, навчально-виховна і науково-дослідна діяльність у початковій школі
Обсяг практики	180 годин
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua
Консультації	Очні консультації: 2 години на тиждень (четвер, 16.00 год., 610 ауд.)
2. Анотація	
<p>Виробнича (педагогічна) практика – це ефективний вид педагогічної діяльності, який спрямований на оволодіння майбутніми фахівцями вміннями здійснювати ефективну педагогічну роботу в освітньому процесі початкової школи. Майбутні вчителі вчаться організовувати процес самоосвіти, мотивовано будувати освітню траєкторію для зростання професійної майстерності, усвідомлювати свою відповідальність за формування особистості молодшого школяра. У процесі практики відбувається збагачення майбутніх учителів педагогічними спостереженнями, формується усвідомлення практичної значущості теоретичних знань і умінь, зростає потреба в оволодінні ними. Головним критерієм оцінки результатів педагогічної практики є рівень сформованості загальних та спеціальних (фахових) компетентностей в майбутніх учителів початкових класів закладів загальної середньої освіти.</p>	
3. Мета та цілі виробничої практики	

Мета виробничої (педагогічної) практики полягає у закріпленні та вдосконаленні базових умінь та формуванні професійно значущих навичок, які необхідні у виконанні функцій учителя початкової школи. У результаті проходження виробничої практики здобувачі вищої освіти мають навчитися використовувати науково-теоретичні засади педагогіки, психології, фахових методик навчання у ході проведення навчальних занять; моделювати та організовувати освітній процес початкової школи; застосовувати дидактичні принципи і правила навчання; методично правильно моделювати й оформляти конспекти уроків; планувати й застосовувати інноваційні технології навчання; здійснювати контроль, оцінювання та облік навчальних досягнень молодших школярів з різних предметів; здійснювати аналіз та самоаналіз власної педагогічної діяльності.

Основні завдання виробничої (педагогічної) практики: ознайомлення із сучасним станом освітньої діяльності в закладах загальної середньої освіти; узагальнення передового педагогічного досвіду; формування педагогічних інтересів, нахилів; розвиток у майбутніх учителів творчого підходу до фахової діяльності; виховання потреби в педагогічній самоосвіті; застосовування теоретичних знань та практичних умінь, набутих у ході вивчення фахових методик та дисциплін психолого-педагогічного циклу в професійній діяльності; закріплення,

поглиблення та систематизація психолого-педагогічних та спеціальних знань з навчальних предметів, використання їх у ході розв'язання конкретних педагогічних завдань; розвиток у здобувачів освіти навичок організації виховної роботи з молодшими школярами; проведення індивідуальної роботи з учнями.

4. Програмні компетентності та результати навчання

Загальні компетентності:

ЗК-1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК-2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК-3. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

ЗК-4. Здатність працювати в команді, міжособистісної взаємодії.

ЗК-5. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК-6. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК-7. Здатність діяти соціально відповідально і свідомо.

ЗК-8. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

ЗК-9. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності.

Спеціальні (фахові) компетентності:

СК-1. Здатність спілкуватися державною та іноземною мовами як усно, так і письмово.

СК-2. Здатність орієнтуватися в інформаційному просторі, використовувати відкриті ресурси, інформаційно-комунікаційні та цифрові технології, оперувати ними в професійній діяльності.

СК-3. Здатність до інтеграції та реалізації предметних знань як основи змісту освітніх галузей Державного стандарту початкової освіти: мовно-літературної, математичної, природничої, технологічної, інформатичної, соціальної і здоров'язбережувальної, громадянської та історичної, мистецької, фізкультурної.

СК-4. Здатність управляти власними емоційними станами, налагоджувати конструктивну та партнерську взаємодію з учасниками освітнього процесу, формувати мотивацію здобувачів початкової освіти до навчання та організувати їхню пізнавальну діяльність.

СК-5. Здатність до проєктування осередків навчання, виховання й розвитку здобувачів початкової освіти.

СК-6. Здатність до організації освітнього процесу в початковій школі з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей молодших школярів, розвитку в них критичного мислення та формування ціннісних орієнтацій.

СК-7. Здатність до моделювання змісту відповідно до очікуваних результатів навчання, добору оптимальних форм, методів, технологій та засобів формування ключових і предметних компетентностей молодших школярів у процесі вивчення освітніх галузей Державного стандарту початкової освіти: мовно-літературної, математичної, природничої, технологічної, інформатичної, соціальної і здоров'язбережувальної, громадянської та історичної, мистецької, фізкультурної.

СК-8. Здатність до збору, інтерпретації та застосування даних у сфері початкової освіти із використанням методів наукової діяльності до формування суджень, що враховують соціальні, наукові та етичні аспекти.

СК-9. Здатність до різних видів оцінювання навчальних досягнень здобувачів початкової освіти на засадах компетентнісного підходу.

СК-10. Здатність до професійно-педагогічної діяльності в інклюзивному середовищі з різними категоріями дітей з особливими освітніми потребами.

СК-11. Здатність до здійснення профілактичних заходів щодо збереження життя та здоров'я учнів початкової школи, до надання їм домедичної допомоги, до протидії та попередження булінгу, різних проявів насильства.

СК-12. Здатність доносити до фахівців і нефахівців інформацію, ідеї, проблеми, рішення, власний досвід та аргументувати їх на засадах партнерської взаємодії в умовах початкової школи.

СК-13. Здатність до формування у здобувачів початкової освіти інфомедійної грамотності, критичного мислення та умінь аналізувати медійну інформацію.

СК-14. Здатність здійснювати професійну діяльність в умовах регіонального освітнього середовища

Програмні результати навчання:

ПРН-01. Організувати монологічну, діалогічну та полілогічну форми спілкування з молодшими школярами, іншими учасниками освітнього процесу, представниками громади, поважаючи права людини та суспільні цінності; формувати судження, що враховують соціальні, наукові та етичні аспекти.

ПР-02 Управляти складною професійною діяльністю та проектами в умовах початкової школи, виробляти та ухвалювати рішення в непередбачуваних робочих та навчальних контекстах.

ПР-03 Критично оцінювати достовірність та надійність інформаційних джерел, дотримуватися юридичних і етичних вимог щодо використання інформаційно-комунікаційних та цифрових технологій у перебігу педагогічної діяльності в початковій школі.

ПР-04 Спілкуватися із професійних питань засобами державної та іноземної мов в усній та письмовій формах, застосовувати в освітньому процесі прийоми збагачення усного й писемного мовлення молодших школярів.

ПРН-05. Організувати освітній процес із використанням цифрових технологій та технологій дистанційного навчання молодших школярів, розвивати в учнів навички безпечного використання цифрових технологій та сервісів.

ПР-06 Інтегрувати та використовувати академічні предметні знання як основу змісту освітніх галузей Державного стандарту початкової освіти (мовно-літературної, математичної, природничої, технологічної, інформатичної, соціальної і здоров'язбережувальної, громадянської та історичної, мистецької, фізкультурної) та трансформувати їх у різні форми.

ПРН-07. Планувати й здійснювати освітній процес з урахуванням вікових, індивідуальних, особливостей молодших школярів, забезпечувати розвиток пізнавальної діяльності учнів, формувати в них мотивацію до навчання.

ПРН-08. Організувати конструктивну та партнерську взаємодію з учасниками освітнього процесу початкової школи, використовувати практики самозбереження психічного здоров'я, усвідомленого емоційного реагування.

ПРН-09. Планувати та організовувати освітній процес у початковій школі, позаурочні й позашкільні заняття та заходи, використовуючи різні організаційні форми навчання та типи занять, із дотриманням принципу науковості та вимог нормативних документів початкової школи.

ПР-10. Використовувати в освітній практиці різні прийоми формувального, поточного і підсумкового оцінювання навчальних досягнень здобувачів початкової освіти, прийоми диференційованого оцінювання дітей з особливими освітніми потребами.

ПР-11. Збирати, інтерпретувати та застосовувати дані у сфері початкової освіти із використанням методів наукової діяльності.

ПР-12 Застосовувати методи та прийоми навчання, інновації, міжпредметні зв'язки та інтегрувати зміст різних освітніх галузей в стандартних і нестандартних ситуаціях професійної діяльності в початковій школі, оцінювати результативність їх застосування.

ПРН-13. Організовувати освітній простір з дотриманням принципів універсального дизайну, безпечно, проектувати навчальні осередки у класі спільно з молодшими школярами з урахуванням їхніх вікових особливостей, інтересів і потреб, забезпечувати дотримання вимог безпеки життєдіяльності, санітарії та гігієни, створювати психологічно комфортні умови освітнього процесу.

ПР-14. Забезпечувати індивідуальний і диференційований розвиток здобувачів початкової освіти з особливими освітніми потребами відповідно до їхніх можливостей.

ПРН-15. Здійснювати профілактичні заходи щодо збереження життя та фізичного й психічного здоров'я здобувачів початкової освіти, надавати їм домедичну допомогу (за потреби), планувати та реалізовувати заходи щодо попередження і протидії булінгу та різних проявів насильства чи будь-якої з форм дискримінації серед учнів початкової школи й інших учасників освітнього процесу.

ПР-16. Використовувати основні техніки спілкування з дорослими людьми, різні форми та засоби комунікації з батьками, колегами, іншими фахівцями з метою підтримки здобувачів у освітньому процесі початкової школи, керувати педагогічним і професійним розвитком осіб та груп.

ПР-17. Формувати критичне мислення та інфомедійну грамотність учнів початкових класів.

ПР-18. Використовувати особливості регіонального освітнього середовища для ефективного навчання і виховання учнів початкової школи.

ПР-19. Знати основи запобігання корупції, суспільної та академічної доброчесності на рівні необхідному для формування нетерпимості до корупції та проявів недоброчесної поведінки серед здобувачів освіти та вміти застосовувати їх у професійній діяльності.

5. Організація практики

Обсяг

Вид практики

Загальна кількість годин

Виробнича практика			180
Ознаки практики			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний/ Вибірковий
8	Початкова освіта	Четвертий	Нормативний
Тематика			
Тема			Кількість годин
1. Ознайомлення зі змістом і завданнями діяльності вчителя початкових класів у закладі освіти.			30
2. Проведення уроків і ранкових зустрічей.			90
3. Виконання індивідуального творчого завдання.			30

4. Підготовка звітної документації практики.	20
5. Захист практики на підсумковій конференції.	10

6. Система оцінювання практики

Загальна система оцінювання практики	<p>Вид контролю – залік.</p> <p>Оцінювання виробничої (педагогічної) практики здійснюється за 100-бальною шкалою.</p> <p>У ході виставлення загальної оцінки з виробничої практики враховуються:</p> <ul style="list-style-type: none"> - оцінки за всі види діяльності здобувача вищої освіти під час проходження практики: <ul style="list-style-type: none"> індивідуальний звіт – 5 балів щоденник практики – 5 балів конспекти уроків, ранкових зустрічей – 50 балів психолого-педагогічна характеристика – 5 балів індивідуальне творче завдання – 10 балів - оцінка бази практики – 5 балів, - оцінка захисту практики – 20 балів. <p>Відсутність будь-якого із звітних документів є підставою для недопуску здобувача освіти до захисту матеріалів практики.</p> <p>Захист матеріалів практики відбувається при комісії, відповідно до розпорядження дирекції педагогічного факультету та оцінюється максимально в 20 балів.</p>
--------------------------------------	---

Умови допуску до захисту практики	Здобувач вищої освіти допускається до захисту матеріалів практики, якщо був присутній на базі практики; виконав всі поставлені перед ним завдання. Обов'язковою умовою допуску до захисту практики є наявність всіх звітних документів.
Підсумковий контроль	Форма контролю: залік Форма задачі – усна, у вигляді презентації.

7. Політика

Академічна доброчесність. Підготовка звітних матеріалів виробничої (педагогічної) практики та взаємодія викладача із здобувачем вищої освіти ґрунтуються на основі положень та принципів академічної доброчесності, що регламентують діяльність здобувачів освіти та науково-педагогічних працівників: Кодекс честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (<http://surl.li/vystzz>), Положення про Комісію з питань етики та академічної доброчесності Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (<http://surl.li/fhjki>), Положення про запобігання академічному плагіату в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника (<http://surl.li/qwibaw>), Положення про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі здобувачів освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (<http://surl.li/lympni>).

Відвідування практики. Неприпустима відсутність здобувача вищої освіти на базі практики, невиконання поставлених завдань. Щотижня відбуваються консультації із факультетським керівником практики і керівниками-методистами від університету. Обов'язковим для отримання допуску до захисту практики є відвідування бази практики, здійснення організаційно-педагогічної, навчально-виховної та науково-дослідної діяльності у початковій школі, а також наявність всіх звітних документів виробничої практики. Питання, пов'язані із проходженням практики регулюються Положенням про організацію та проведення практики у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника (<http://surl.li/nebabi>).

Документація практики: характеристика із бази практики, звіт практики, щоденник практики, конспекти уроків та ранкових зустрічей, індивідуальне творче завдання, психолого-педагогічна характеристика на учня, презентація на захист практики.

1. Рекомендована література

1. Електронні версії підручників для 1–4 класів. URL : <https://lib.imzo.gov.ua/yelektronn-vers-pdruchnikv/>
2. Закон України «Щодо доступу осіб з особливими освітніми потребами до освітніх послуг» № 2541-УІІ від 06.09.2018.
3. Кірик М., Данилова Л. Нова українська школа: організація діяльності учнів початкових класів закладів загальної середньої освіти: навч.- метод. посіб. Львів : Світ, 2019. 136 с. URL : <https://lib.imzo.gov.ua/navchalno-metodichn-posbniki/dlya-pedagogchnikh-pratsvnikv/navchalno-metodichniy-posbnik-nova-ukrainska-shkola-organizatsiya-dyalnost-uchniv-pochatkovikh-klasiv-zakladiv-zagalno-seredno-osvti-avt-krik-m-yu-danilova-l-/>
4. Нова українська школа: концептуальні засади реформування середньої школи. 2016. URL : <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/nova-ukrainska-shkola-compressed.pdf>
5. Нова українська школа: poradnik dla vchitelia / за заг. ред Н. М. Бібік. Київ : Літера ЛТД, 2019. 208 с. URL : <https://www.e-litera.com.ua/upload/grade-0/nus-poradnyk.pdf>
6. Про затвердження Державного стандарту початкової освіти : Постанова Кабінету Міністрів України від 21 лютого 2018 р. № 87 (у редакції 37 постанови Кабінету Міністрів України від 30 вересня 2020 р. № 898). URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/87-2018-%D0%BF>
7. Про затвердження методичних рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання учнів 1–4 класів закладів загальної середньої освіти : Наказ МОН України від 13.07.2021 р. № 813. URL : <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-zatverdzhennya-metodichnih-rekomendacij-shodo>
8. Про затвердження професійного стандарту за професіями «Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти», «Вчитель закладу загальної середньої освіти», «Вчитель з початкової освіти (з дипломом молодшого спеціаліста)» : Наказ Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України від 23.12.2020 р. № 2736-20. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v2736915-20#Text>
9. Типова освітня програма, розроблена під керівництвом Савченко О. Я. 1-2 клас. ЗАТВЕРДЖЕНО. Наказ Міністерства освіти і науки України від 12.08.2022 № 743-22. URL : <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/programy-1-4-klas/2022/08/15/Typova.osvitnya.prohrama.1-4/Typova.osvitnya.prohrama.1-2.Savchenko.pdf>
13. Типова освітня програма, розроблена під керівництвом Шияна Р. Б. 1-2 клас. ЗАТВЕРДЖЕНО. Наказ Міністерства освіти і науки України від 12.08.2022 № 743-22. URL : <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/programy-1-4-klas/2022/08/15/Typova.osvitnya.prohrama.1-4/Typova.osvitnya.prohrama.1-2.Shyyan.pdf>
14. Типова освітня програма, розроблена під керівництвом Савченко О. Я. 3-4 клас. ЗАТВЕРДЖЕНО. Наказ Міністерства освіти і науки України від 12.08.2022 № 743-22. URL : <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/programy-1-4-klas/2022/08/15/Typova.osvitnya.prohrama.1-4/Typova.osvitnya.prohrama.3-4.Savchenko.pdf>

15. Типова освітня програма, розроблена під керівництвом Шияна Р. Б. 3-4 клас.
ЗАТВЕРДЖЕНО. Наказ Міністерства освіти і науки України від 12.08.2022 № 743-
22. URL : <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/programy-1-4-klas/2022/08/15/Typova.osvitnya.prohrama.1-4/Typova.osvitnya.prohrama.3-4.Shyuan.pdf>

Викладачі: кандидат педагогічних наук, доцент Бай І.Б., кандидат педагогічних наук, доцент Барило С.Б.